

Internetgoed

Is een elektronisch aangeleverde krant een goed of een dienst? Als goed doet een krant 6 procent btw, als elektronische dienst 21 procent. Het verlaagde btw-tarief op kranten moet de kennis, cultuur en perspluriformiteit bevorderen. Maar op alle langs elektronische weg verrichte diensten is het reguliere tarief van toepassing. Een gedrukte krant geldt als goed, hetzelfde geldt voor een krant die gedrukt zou *kunnen* worden. Het downloaden van een krant geldt echter als elektronische dienst. Ook een exacte replica-pdf van een krant geldt als een dienst. Hetzelfde geldt overigens ook voor een e-book. Al telt dat als een 'echt' boek wanneer het op een elektronische drager staat, zoals een dvd.

Dit is een voorbeeld van een vraagstuk wat betreft de belasting van het digitale aanbod. Nog een voorbeeld: gokken. Per 2017 moet online gokken legaal zijn. Maar of het wetsvoorstel daartoe de eindstreep haalt, valt of staat bij de af te spreken kansspelbelasting. Die ligt voor poker, roulette, blackjack en fruitautomaten in het casino op 29 procent. Online zouden dezelfde spelletjes bij aanvaarding van het wetsvoorstel met 20 procent belast gaan worden. Volgens het kabinet is het tariefverschil nodig om weggelijken naar illegale goksites te voorkomen. Omgekeerd liggen er argumenten op tafel aangaande oneerlijke concurrentie en staatssteun.

De voorbeelden vormen een aloude discussie in een nieuw jasje. Digitaal gebeurt er wat 'in het echt' al aan de hand is zolang er belasting op goederen bestaat, namelijk: ongegronde wildgroei van tariefverschillen tussen verschillende goederen en diensten. Het tariefverschil tussen fysieke en digitale kranten is als het verschil tussen konijnen- en caviavoer, het verschil tussen online en offline poker als dat tussen vuilniszakken en daarvoor benodigde sluitclips. De tariefverschillen zijn onnavolgbaar. In die hoedanigheid liggen ze vervolgens vast in wetten, zoals bij kranten, of op tafel als wetsvoorstel, zoals bij gokken. Dat moet anders, maar de vraag is hoe.

Een aanknopingspunt biedt het CPB, dat in 2011 de zegeningen van een uniform btw-tarief beschreef. De helft van de mogelijke btw-grondslag van toen 450 miljard euro valt onder het lage tarief of is vrijgesteld. Een uniforme tariefstructuur zou de btw-grondslag verbreden. Deze zou eco-

GELIJN WERNER
Eindredacteur ESB
[gelijn.werner@economie.nl](mailto:gelij.n.werner@economie.nl)

nomische keuzes bovendien ongemeoid laten; die van consumenten (die hun aanvankelijke voorkeuren kunnen volgen), van producenten (die de meest gewenste producten zullen maken) en van werkenden (die meer kunnen kopen van wat ze het liefst willen en daardoor meer gaan werken). Deze argumenten tellen ook op internet.

Nu is het misschien niet het beste idee om goederen helemaal uniform te belasten. Tariefdifferentiatie kan goed gedrag bevorderen. Bij gokken is dat 'niet gokken', omdat dit de kans op gokverslaving beperkt. Vooral daarom is er een kansspelbelasting. Maar zou de kans op gokverslaving online kleiner zijn? Misschien wel. In echte casino's zijn er meer cues die verslaving in de

hand werken. Denk aan het kalme muzikje, ontspannende drankje, warm-kleurige decor en het altijd fijne watervalletje. Daarentegen zijn digitale kansspelen laagdrempeliger en onzichtbaarder voor de buitenwereld, waardoor je makkelijker begint te gokken. De vraag is nu of gokken online duurder of goedkoper moet zijn.

Een ander economisch argument maakt de beantwoording ervan extra lastig: de invloed van aangekochte goederen op het arbeidsaanbod van consumenten. Dit argument legitimeert bijvoorbeeld goedkopere kinderopvang en restaurants. Maar het legitimeert ook hogere goktarieven online. Op internet barst het van de talentvolle knapen die meer zien in pokerwinsten dan in een productieve baan. Een hoger kansspelbelastingtarief zou online poker minder aantrekkelijk maken. Hierdoor zouden ze meer kunnen gaan. Al zouden ze misschien ook meer illegaal gaan poken. Een zinnige tariefkeuze wordt er met dit argument al met al geen greintje eenvoudiger op.

Je zou er maar aan staan een zinnig tarief te moeten bepalen. Aan consultants, juristen, lobbyisten en beleidsmakers zij alle werk van de wereld gegund. Meer geldt dat voor een efficiënte btw-tariefstructuur die afrekent met kosten voor uitvoering, naleving en gelobby rond de tariefverschillen die zelfs een vakmatig erbij betrokken staatssecretaris niet kan uitleggen. En dat geldt absoluut bij de belasting van goederen naar de mate waarin ze digitaal zijn. Een krant is een krant, een kansspel een kansspel. En digitaal is echt. Hopelijk kunnen 'elektronische' kranten nu gauw goed nieuws gaan brengen voor zichzelf.